

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 578
van **ROBRECHT BOTHUYNE**
datum: 13 juni 2016

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Waarborgregeling - Stand van zaken (2)

Een studie van VIVES toont aan dat de kleine ondernemingen (tot 25 werknemers) die een beroep doen op de waarborgregeling, een grotere aangroei in hun tewerkstelling kennen dan grotere bedrijven met hogere tewerkstelling.

Hun aanbeveling is om deze regeling meer toe te spitsen op de kleine bedrijven om meer efficiëntiewinsten te boeken, en meer uit de ingezette overheidsmiddelen te halen.

Of nog: een bedrijf met bijvoorbeeld vijf werknemers met een krediet onder waarborg van de overheid, zal gemiddeld met 15,4% méér groeien dan een onderneming van dezelfde grootte zonder waarborgregeling.

Het zijn dan ook voornamelijk de kleine bedrijven die nood hebben aan bijkomende waarborgen van de overheid om krediet te krijgen, en die vaak met die investeringen meer groeimarge hebben.

1. Hoeveel aanvragen werden er de eerste zes maanden van 2016 ingediend? Graag totaal aantal en opsplitsing
 - a) per maand
 - b) per provincie
 - c) grootte van het bedrijf
 - d) per sector van aanvraag.
2. Hoeveel bedroeg de gevraagde waarborg over voornoemde periode? Graag totaalbedrag en opsplitsing
 - a) per maand
 - b) per provincie
 - c) grootte van het bedrijf
 - d) per sector van aanvraag.
3. Hoeveel van de ingediende aanvragen werden goedgekeurd binnen die referteperiode? Graag totaal aantal en opsplitsing
 - a) per maand
 - b) per provincie

- c) grootte van het bedrijf
- 4. Hoeveel bedroegen de goedgekeurde waarborgen over voornoemde periode? Graag totaal aantal en opsplitsing
 - a) per maand
 - b) per provincie
 - c) grootte van het bedrijf
 - d) per sector van aanvraag.
- 5. Wat zijn de drie belangrijkste sectoren waarin bedrijven, die een aanvraag én goedkeuring kregen, actief zijn? Kan de minister hiervan eveneens de procentuele verdeling opgeven met opdeling naar
 - a) grootte van het bedrijf
 - b) sector waarin zij werkzaam zijn
 - c) provincie
- 6. Hoeveel van de ingediende aanvragen werden geweigerd? Graag totaal aantal en opsplitsing
 - a) per maand
 - b) per provincie
 - c) grootte van het bedrijf
 - d) sector van aanvraag.
- 7. Welke waarde representeerden de geweigerde waarborgen over voornoemde periode? Graag totaalbedrag en opsplitsing
 - a) per maand
 - b) per provincie
 - c) grootte van het bedrijf
 - d) per sector van aanvraag.
- 8. Wat waren de drie voornaamste redenen van weigering van een dossier?
- 9. Op welke manier evalueert de minister de waarborgregeling, haar toepassing en haar werking?
- 10. Hoeveel is het totale bedrag aan verleende waarborgen sinds de opstart tot nu?
- 11. Hoeveel financiering hebben de verleende waarborgen mogelijk gemaakt sinds de opstart tot nu?

ANTWOORD

op vraag nr. 578 van 13 juni 2016

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

Op het moment van de vraag zijn enkel de gegevens van de eerste vijf maanden van 2016 reeds beschikbaar. De opgenomen gegevens in dit antwoord zijn gebaseerd op de situatie per 31 mei 2016.

1. a) + 2. a) Tabel 1: Waarborgbedrag en aantal ontvangen verbintenissen 2016 (t.e.m. 31/05/2016) – opdeling per maand

2016 (t.e.m. 31/05)		
Maand	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Januari	27.943.069,05	188
Februari	20.774.480,62	147
Maart	17.891.606,03	146
April	24.960.515,36	189
Mei	19.407.002,11	144
Totaal	110.976.673,17	814

1. b) + 2. b) Tabel 1: Waarborgbedrag en aantal ontvangen verbintenissen 2016 (t.e.m. 31/05/2016) – opdeling per provincie

2016 (t.e.m. 31/05)		
Provincie	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Antwerpen	37.956.234,34	252
Limburg	15.658.840,00	114
Oost Vlaanderen	22.702.941,03	174
West Vlaanderen	18.357.681,27	164
Vlaams Brabant	15.348.476,53	106
Andere ¹	952.500,00	4
Totaal	110.976.673,17	814

1. c) + 2. c) Het wetgevend kader van de Waarborgregeling (en meer bepaald het decreet van 6 februari 2004 betreffende een waarborgregeling voor kleine, middelgrote en grote ondernemingen, met inbegrip van alle latere wijzigingen) maakt voor wat betreft de grootte van de onderneming een onderscheid tussen kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en grote ondernemingen (go). Om de opsplitsing te maken tussen kmo's en grote ondernemingen hanteert de Waarborgregeling de definities zoals

¹ De rapportering op regionaal niveau gebeurt op basis van de investeringsplaats. Het toepasselijk wetgevend kader van de Waarborgregeling (en meer bepaald het decreet van 6 februari 2004 betreffende een waarborgregeling voor kleine, middelgrote en grote ondernemingen, met inbegrip van alle latere wijzigingen) voorziet dat zowel investeringen op het grondgebied van het Vlaams Gewest onder de waarborg kunnen worden gebracht als investeringen van een op dit grondgebied gelegen onderneming. Financieringen van investeringen buiten het grondgebied van het Vlaams Gewest door ondernemingen met een exploitatiezetel in het Vlaams Gewest kunnen bijgevolg eveneens onder toepassing van de waarborg worden gebracht.

opgenomen in de verordening (EG) Nr. 800/2008 van de Commissie van 6 augustus 2008, gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie op 9 augustus 2008 in L 214/3, waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 87 en 88 van het Verdrag met de gemeenschappelijke markt verenigbaar worden verklaard, met inbegrip van alle latere wijzigingen en elke latere akte die de verordening vervangt.

De onder de waarborg gebrachte verbintenissen, sinds de start van de Waarborgregeling in 2005) hebben voor een groot deel betrekking op startende ondernemingen (ondernemingen jonger dan 3 jaar). Van deze ondernemingen mag aangenomen worden dat zij over het algemeen relatief klein zijn. Meer dan 40% van het totaal gerealiseerde waarborgbedrag en bijna 50% van het totaal aantal onder de waarborg gebrachte verbintenissen hebben betrekking op starters. Dezelfde verhouding geldt voor het aantal ontvangen en geweigerde verbintenissen.

Tabel 2: Waarborgbedrag en aantal ontvangen verbintenissen 2016 (t.e.m. 31/05/2016) – opdeling per doelgroep

2016 (t.e.m. 31/05)		
Doelgroep	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
KMO	110.301.673,17	813
GO	675.000,00	1
Totaal	110.976.673,17	814

1. d) + 2. d) Tabel 4: Waarborgbedrag en aantal ontvangen verbintenissen 2016 (t.e.m. 31/05/2016) – opdeling per sector

2016 (t.e.m. 31/05)		
Sector	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Administratieve en ondersteunende diensten	6.986.173,79	46
Automobielsector	3.629.787,50	35
Bank- en verzekeringswezen (inclusief holdings)	16.753.387,25	53
Bouwnijverheid	3.949.994,75	46
Detailhandel	15.791.055,86	152
Distributie van water, afval- en afvalwaterbeheer en sanering	746.250,00	2
Exploitatie van en handel in onroerend goed	1.435.000,00	8
Groothandel	9.826.101,53	79
Horeca	8.877.181,25	120
Industrie	10.216.619,48	69
Informatie en communicatie	6.190.105,00	45
Kunst, amusement en recreatie	4.965.538,53	36
Landbouw, bosbouw en visserij	775.000,00	2
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	752.450,62	8
Onderwijs	325.375,00	5
Overige diensten	541.350,00	13
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	93.750,00	1
Vervoer en opslag	2.762.223,86	15
Vrije beroepen	16.164.328,75	77

Winning van delfstoffen	195.000,00	2
Totaal	110.976.673,17	814

3-4. Een verbintenis wordt pas onder de waarborg gebracht wanneer de verschuldigde premie wordt ontvangen door Waarborgbeheer nv. In principe heeft de waarborghouder na registratie (= aanmelding ontvangen) één maand de tijd om de verschuldigde premie over te maken aan Waarborgbeheer nv². Aanmeldingen ontvangen op het einde van het jaar kunnen daarom in het begin van het daaropvolgende jaar onder de waarborg zijn gebracht. Aanmeldingen waarvoor geen premie, binnen de voorziene termijn van één maand, wordt ontvangen worden zonder voorwerp beschouwd.

a) Tabel 5: Waarborgbedrag en aantal onder de waarborg gebrachte verbintenissen 2016 (t.e.m. 31/05/2016 – opdeling per maand

2016 (t.e.m. 31/05)		
Maand	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Januari	25.513.199,48	165
Februari	18.493.664,12	143
Maart	17.772.231,03	157
April	25.598.767,86	178
Mei	19.280.341,25	139
Totaal	106.658.203,74	782

b) Tabel 6: Waarborgbedrag en aantal onder de waarborg gebrachte verbintenissen 2016 (t.e.m. 31/05/2016) – opdeling per provincie

2016 (t.e.m. 31/05)		
Provincie	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Antwerpen	36.963.925,98	240
Limburg	15.309.585,00	118
Oost Vlaanderen	21.134.691,03	161
West Vlaanderen	17.695.431,27	159
Vlaams Brabant	14.549.570,46	101
Andere ³	1.005.000,00	3
Totaal	106.658.203,74	782

² In uitzonderlijke gevallen en mits voldaan is aan de bepalingen van het wetgevend kader van de Waarborgregeling (meer bepaald het besluit van de Vlaamse Regering betreffende procedurele aspecten van de waarborgregeling voor kleine, middelgrote en grote ondernemingen, met inbegrip van alle latere wijzigingen – het tweede Waarborgbesluit) kan Waarborgbeheer nv op verzoek van de waarborghouder de normale termijn van één maand verlengen tot 6 maanden.

³ De rapportering op regionaal niveau gebeurt op basis van de investeringsplaats. Het toepasselijk wetgevend kader van de Waarborgregeling (en meer bepaald het decreet van 6 februari 2004 betreffende een waarborgregeling voor kleine, middelgrote en grote ondernemingen, met inbegrip van alle latere wijzigingen) voorziet dat zowel investeringen op het grondgebied van het Vlaams Gewest onder de waarborg kunnen worden gebracht als investeringen van een op dit grondgebied gelegen onderneming. Financieringen van investeringen buiten het grondgebied van het Vlaams Gewest door ondernemingen met een exploitatiezetel in het Vlaams Gewest kunnen bijgevolg eveneens onder toepassing van de waarborg worden gebracht.

c) Tabel 7: Waarborgbedrag en aantal onder de waarborg gebrachte verbintenissen 2016 (t.e.m. 31/05/2016) – opdeling per doelgroep

2016 (t.e.m. 31/05)		
Doelgroep	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
KMO	105.983.203,74	781
GO	675.000,00	1
Totaal	106.658.203,74	782

d) Tabel 8: Waarborgbedrag en aantal onder de waarborg gebrachte verbintenissen 2016 (t.e.m. 31/05/2016) – opdeling per sector

2016 (t.e.m. 31/05)		
Sector	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Administratieve en ondersteunende diensten	7.175.668,79	47
Automobielsector	3.491.037,50	34
Bank- en verzekeringswezen (inclusief holdings)	15.725.887,25	50
Bouwnijverheid	4.020.244,75	46
Detailhandel	15.915.566,43	146
Distributie van water, afval- en afvalwaterbeheer en sanering	746.250,00	2
Exploitatie van en handel in onroerend goed	1.435.000,00	8
Groothandel	8.124.876,53	68
Horeca	8.574.181,25	117
Industrie	9.720.369,48	65
Informatie en communicatie	5.732.605,00	43
Kunst, amusement en recreatie	5.165.538,53	37
Landbouw, bosbouw en visserij	650.000,00	1
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	748.700,62	8
Onderwijs	323.125,00	4
Overige diensten	503.850,00	12
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	93.750,00	1
Vervoer en opslag	2.216.223,86	14
Vrije beroepen	16.100.328,75	77
Winning van delfstoffen	195.000,00	2
Totaal	106.658.203,74	782

5. Tabel 9: Detail sectoren 2016 (t.e.m. 31/05/2016) - % waarborgbedrag op het totaal

2016 (t.e.m. 31/05)		
Sector	Waarborgbedrag (in euro)	%
Vrije beroepen	16.100.328,75	15,10%
Detailhandel	15.915.566,43	14,92%
Bank- en verzekeringswezen (inclusief holdings)	15.725.887,25	14,74%
Industrie	9.720.369,48	9,11%
Horeca	8.574.181,25	8,04%
Groothandel	8.124.876,53	7,62%
Administratieve en ondersteunende diensten	7.175.668,79	6,73%
Informatie en communicatie	5.732.605,00	5,37%

Kunst, amusement en recreatie	5.165.538,53	4,84%
Bouwnijverheid	4.020.244,75	3,77%
Automobielsector	3.491.037,50	3,27%
Vervoer en opslag	2.216.223,86	2,08%
Exploitatie van en handel in onroerend goed	1.435.000,00	1,35%
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	748.700,62	0,70%
Distributie van water, afval- en afvalwaterbeheer en sanering	746.250,00	0,70%
Landbouw, bosbouw en visserij	650.000,00	0,61%
Overige diensten	503.850,00	0,47%
Onderwijs	323.125,00	0,30%
Winning van delfstoffen	195.000,00	0,18%
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	93.750,00	0,09%
Totaal	106.658.203,74	100,00%

- a) Zoals blijkt uit bovenstaande tabel zijn de drie belangrijkste sectoren in de eerste vijf maanden van 2016 "Vrije beroepen", "Detailhandel" en "Bank- en verzekeringswezen⁴". Voor deze sectoren wordt dan ook een verdere (procentuele) opdeling gemaakt naar grootte van het bedrijf en verder, in punt 5. c), naar provincie.

Tabel 10: Belangrijkste sectoren 2016 (t.e.m. 31/05/2016) – procentuele opdeling per doelgroep

2016 (t.e.m. 31/05)		
Sector	Waarborgbedrag (in euro)	%
Vrije beroepen	16.100.328,75	15,10%
<i>KMO</i>	15.425.328,75	96%
<i>GO</i>	675.000,00	4,19%
Detailhandel	15.915.566,43	14,92%
<i>KMO</i>	15.915.566,43	100,00%
<i>GO</i>	-	0,00%
Bank- en verzekeringswezen (inclusief holdings)	15.725.887,25	14,74%
<i>KMO</i>	15.725.887,25	100,00%
<i>GO</i>	-	0,00%

- b) Voor het antwoord op deze vraag wordt verwezen naar tabel 9.

- c) Tabel 11: Belangrijkste sectoren 2016 (t.e.m. 31/05/2016) – procentuele opdeling per provincie

2016 (t.e.m. 31/05)		
Sector	Waarborgbedrag (in euro)	%
Vrije beroepen	16.100.328,75	15,10%
<i>Antwerpen</i>	5.285.718,75	32,83%
<i>Limburg</i>	2.516.500,00	15,63%
<i>Oost Vlaanderen</i>	3.435.610,00	21,34%
<i>West Vlaanderen</i>	1.101.250,00	6,84%

⁴ De Nacebelcode van deze sector geeft eigenlijk een vertekend beeld. In deze sector zitten voornamelijk de waarborgen toegekend aan holdings.

<i>Vlaams Brabant</i>	3.506.250,00	21,78%
<i>Andere</i>	255.000,00	1,58%
Detailhandel	15.915.566,43	14,92%
<i>Antwerpen</i>	4.894.072,50	30,75%
<i>Limburg</i>	2.373.300,00	14,91%
<i>Oost Vlaanderen</i>	3.354.950,00	21,08%
<i>West Vlaanderen</i>	2.081.850,00	13,08%
<i>Vlaams Brabant</i>	3.211.393,93	20,18%
<i>Andere</i>	-	0,00%
Bank- en verzekeringswezen (inclusief holdings)	15.725.887,25	14,74%
<i>Antwerpen</i>	9.251.537,25	58,83%
<i>Limburg</i>	1.188.750,00	7,56%
<i>Oost Vlaanderen</i>	1.215.600,00	7,73%
<i>West Vlaanderen</i>	2.058.750,00	13,09%
<i>Vlaams Brabant</i>	2.011.250,00	12,79%
<i>Andere</i>	-	0,00%

6. a) + 7. a) Tabel 12: Waarborgbedrag en aantal geweigerde verbintenissen 2016 (t.e.m. 31/05/2016) – opdeling per maand

2016 (t.e.m. 31/05)		
Maand	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Januari	0,00	0
Februari	275.000,00	2
Maart	112.500,00	1
April	0,00	0
Mei	150.000,00	2
Totaal	537.500,00	5

6. b) + 7. b) Tabel 13: Waarborgbedrag en aantal geweigerde verbintenissen 2016 (t.e.m. 31/05/2016) – opdeling per provincie

2016 (t.e.m. 31/05)		
Provincie	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Antwerpen	112.500,00	1
Limburg	0,00	0
Oost Vlaanderen	125.000,00	1
West Vlaanderen	0,00	0
Vlaams Brabant	150.000,00	1
Andere ⁵	150.000,00	2
Totaal	537.500,00	5

6. c) + 7. c) Tabel 14: Waarborgbedrag en aantal geweigerde verbintenissen 2016 (t.e.m. 31/05/2016) – opdeling per doelgroep

⁵ De rapportering op regionaal niveau gebeurt op basis van de investeringsplaats. Het toepasselijk wetgevend kader van de Waarborgregeling (en meer bepaald het decreet van 6 februari 2004 betreffende een waarborgregeling voor kleine, middelgrote en grote ondernemingen, met inbegrip van alle latere wijzigingen) voorziet dat zowel investeringen op het grondgebied van het Vlaams Gewest onder de waarborg kunnen worden gebracht als investeringen van een op dit grondgebied gelegen onderneming. Financieringen van investeringen buiten het grondgebied van het Vlaams Gewest door ondernemingen met een exploitatiezetel in het Vlaams Gewest kunnen bijgevolg eveneens onder toepassing van de waarborg worden gebracht.

2016 (t.e.m. 31/05)		
Doelgroep	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
KMO	537.500,00	5
GO	0,00	0
Totaal	537.500,00	5

6. d) + 7. d) Tabel 15: Waarborgbedrag en aantal geweigerde verbintenissen 2016 (t.e.m. 31/05/2016) – opdeling per sector

2016 (t.e.m. 31/05)		
Sector	Waarborgbedrag (in euro)	Aantal verbintenissen
Groothandel	150.000,00	1
Horeca	150.000,00	2
Landbouw, bosbouw en visserij	125.000,00	1
Vrije beroepen	112.500,00	1
Totaal	537.500,00	5

8. Aangezien de Waarborgregeling in hoofdzaak een automatisch systeem is, wordt er vanuit gegaan dat de aanmeldingen gebeuren conform het toepasselijk wetgevend kader en conform de bepalingen van de Raamovereenkomst⁶. Er wordt bij het registreren van aanmeldingen binnen dit automatisch systeem geen aparte goedkeuring gegeven door Waarborgbeheer nv. Evenwel kunnen om bepaalde redenen aanmeldingen geweigerd worden. De voornaamste redenen zijn:

- Het doel van het onderliggende krediet is niet in overeenstemming met het toepasselijk wetgevend kader (terugbetaling schulden, verschuiving van het risico naar het Vlaamse Gewest)
- Aan de onderneming mag geen steun worden verleend op basis van de de-minimisverordening⁷. Voornamelijk in het geval dat de kredietnemer voldoet aan de criteria van het nationaal recht om aan een collectieve insolventieprocedure onderworpen te worden.
- Inbreuken op het niveau van de territorialiteit: De exploitatiezetel ligt niet in het Vlaams Gewest en de investering gebeurt niet op het grondgebied van het Vlaams Gewest.
- ...

Om misbruiken van de Waarborgregeling tegen te gaan, worden er op regelmatige tijdstippen en gespreid over de fase⁸ van een dossier, controles en audits uitgevoerd.

9. In eerste instantie mag gesteld worden dat de Waarborgregeling een belangrijke rol speelt bij de financiering van een groot aantal investeringsprojecten. Per 31/05/2016 bedroeg het hefboomeffect⁹ 2,32. Dit betekent dat met 100.000 euro aan waarborgen 232.000 euro aan investeringen gerealiseerd werden. Wanneer we de werkelijke kost van de Waarborgregeling voor het Vlaamse Gewest vergelijken met de gerealiseerde investeringen, is het hefboomeffect een veelvoud hiervan. Immers, de automatische Waarborgregeling kostte het Vlaamse Gewest sinds de opstart in juni 2005 iets meer dan 70 miljoen euro aan verliesfinanciering, maar maakte daarmee voor meer dan 3,8 miljard aan investeringen mogelijk (zie ook antwoord op vraag 11). Dat is een hefboom van meer dan 50. Zelfs als we de beheerskosten van

⁶ Aafgesloten tussen Waarborgbeheer nv en de respectievelijke waarborghouders.

⁷ Voor 1/07/2014: Verordening (EG) Nr. 1998/2006 van de Commissie van 15 december 2006 betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het verdrag op de-minimissteun. Vanaf 1/07/2014: Verordening (EU) Nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun.

⁸ Voor, tijdens en na de afroep van een waarborg.

⁹ Het betreft het gemiddelde hefboomeffect sinds de start van de Waarborgregeling midden 2005.

de Waarborgregeling mee in rekening brengen, komt de hefboom nog steeds boven de 40 uit. Zeker voor startende ondernemingen, die in vele gevallen zelf weinig zekerheden kunnen bieden, is de Waarborgregeling een belangrijke steun. In 2013 en 2014 werd door het Steunpunt Ondernemen en Regionale Economie (STORE), in opdracht van Waarborgbeheer nv en de Vlaamse minister van economie, een onderzoek uitgevoerd met betrekking tot de economische impact van de steunmaatregel. Dit onderzoek duidt op een ruimere, positieve economische impact van deze maatregel op de Vlaamse economie en meer bepaald op de groei in investeringen, tewerkstelling en toegevoegde waarde. De Waarborgregeling op zich is bovendien een efficiënt en in vergelijking met andere steunmaatregelen, een relatief goedkoop instrument. Kortom, ik ben absoluut overtuigd van de meerwaarde van het instrument voor de Vlaamse economie zoals duidelijk blijkt uit de cijfers.

10. Op 31 mei 2016 werden er sinds de opstart van de Waarborgregeling op 29 juni 2005 al 13.192 verbintenissen onder de waarborg gebracht. Deze verbintenissen vertegenwoordigen een totaal waarborgbedrag van 1.664.951.484,97 euro.
11. Per 31 mei 2016 werden er 2.684.021.871,84 euro aan financieringen mogelijk gemaakt door tussenkomst van de Waarborgregeling van het Vlaams Gewest. Hierdoor werden in totaal voor een bedrag van 3.868.257.909,87 euro aan investeringen mogelijk gemaakt.